

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

به نام آنکه فرصت داد ما را

برنامه درسی
دوره کارشناسی پیوسته آموزش کودکان استثنایی

(بازنگری شده)

۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: بازنگری برنامه درسی

عنوان برنامه درسی قبلی: علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش کودکان استثنایی

تاریخ تصویب: ۱۳۷۲/۰۸/۳۰

عنوان بازنگری شده: آموزش کودکان استثنایی

تاریخ بازنگری: ۱۳۹۵/۰۲/۲۰

مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

فصل اول

معرفی برنامه

معرفی بنیادین رشته آموزش کودکان استثنایی

پیشینه برنامه درسی آموزش و پرورش کودکان استثنایی و تربیت نیرو در جهت آموزش به کودکان و دانش آموزان استثنایی مربوط به سال ۱۳۱۲ است که با تربیت نیرو توسط جبار باغچه بان شروع شد و بعد از آن به صورت رسمی از سال ۱۳۲۵ مجوز انتقال هر ساله پنج نفر از معلمان دانشسرای مقدماتی جهت گذراندن دوره تربیت معلم کودکان ناشنوا صادر گردید. از سوی دیگر شورای جهانی حمایت از نابینایان وابسته به سازمان فرهنگی یونسکو برای پیشبرد برنامه های آموزشی و اجتماعی نابینایان در جهان، گامهای موثری برداشته که با توجه به توصیه مکرر به ایران در خصوص آموزش به نابینایان نهایتاً در سال ۱۳۲۶ وزارت امور خارجه و وزارت آموزش و پرورش امور نابینایان را به سازمان خدمات اجتماعی واگذار نمودند. که در همین سال اولین دوره تربیت معلم نابینایی به صورت رسمی با اعزام ۲ معلم به مدت یکسال به آمریکا و آموزش آنها در خصوص روش های خاص آموزش به دانش آموزان نابینا آغاز گردید. سرانجام در سال ۱۳۴۷ دفتر آموزش و پرورش کودکان استثنایی در وزارت آموزش و پرورش تشکیل گردید. با فعالیت ها مستمر و پی گیر گروه های نابینایان دفتر آموزش کودکان استثنایی جهت تامین و تربیت نیروی انسانی از سال ۱۳۴۸ تا سال ۱۳۵۸ دوره های یکساله تربیت معلم کودکان استثنایی برقرار شد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی از سال ۱۳۵۸ تاکنون دو برنامه درسی یکی توسط مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آموزش و پرورش در سطح کاردانی و برنامه درسی «کارشناسی آموزش و پرورش کودکان استثنایی» در سطح کارشناسی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و اجرا شده است.

عمر این برنامه ها بالغ بر ۳۴ سال است و طبیعتاً تحولات ناشی از یافته های علمی حوزه علوم تربیتی و نیز تغییرات برنامه های درسی کودکان و دانش آموزان استثنایی طی دهه ۸۰ و ۹۰ در برنامه های درسی این دوره اعمال نشده است. فاصله برنامه درسی تربیت معلم کودکان استثنایی بر اساس گروه های مختلف دانش آموزان استثنایی با نیاز های نظام آموزشی و نیز تحولات علمی موجب خواهد شد تا دانشجویان جدیدی که در طی سال های ۹۱ و ۹۲ پذیرفته شده اند با توجه به این تحولات تربیت نشوند و نتوانند بر اساس توانمندی های کسب شده در بدو ورود برای اجرای برنامه های درسی تحولات حوزه علوم تربیتی را دنبال نمایند. از این رو ضروری است در راستای اساسنامه نامه دانشگاه فرهنگیان و جهت گیری های اتخاذ شده در «برنامه درسی ملی تربیت معلم» این برنامه ها مورد بازنگری قرار گیرد.

منطق برنامه درسی

امروزه استانداردهای یادگیری در سطح جهانی ارتقا یافته و جوامع برای دستیابی به موفقیت، به کسب دانش و مهارت های جدید در عرصه های مختلف نیازمند هستند. در چنین شرایطی، معلمان باید بتوانند همسو با تحولات علمی و متناسب با نیاز های جامعه، توانایی های دانشی و روشی خود را ارتقا داده و موقعیت های یادگیری متنوعی را برای کسب عادات و مهارت های یادگیری مادام العمر^۱ از سوی دانش آموزان با نیازهای ویژه تدارک ببینند. کسب این توانایی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه

^۱ - اصل ۳-۴ (برنامه های درسی و تربیتی باید نقش مرجعیت معلم در هدایت تربیتی برای تقدم تزکیه بر تعلیم، غنی سازی محیط تربیتی و یادگیری، فعال سازی دانش آموزان در فرآیند یادگیری و تربیت پذیری و ترغیب آنان نسبت به یادگیری مستمر توجه نماید. همچنین زمینه ارتقاء صلاحیت های اعتقادی، اخلاقی، حرفه ای و

بیش از سایر دانش آموزان دارای اهمیت است؛ چرا که آنچه دانش آموز دارای نیازهای ویژه کسب می کند می تواند زندگی او را در بین مردم جامعه و در آینده تحت تأثیر تجربیات دوران تحصیل قرار دهد. بدیهی است که تحقق این امر تا حد زیادی به کیفیت برنامه درسی معلمان کودکان استثنایی و چگونگی آماده سازی آنان وابسته است. این فرایند باید به معلمان کمک کند تا عادت "فکور بودن" را در خود تقویت کرده و با دنبال نمودن تحولات علمی و بکارگیری آن در عرصه عمل نقش خود را به عنوان یادگیرنده مادام العمر در توسعه حرفه‌ای و نیز شناخت ویژگی ها و استعدادهای دانش آموزان با نیازهای ویژه و هدایت آن ایفا کنند.

با عنایت به ضرورت فوق "برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش کودکان استثنایی در راستای «بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت ...»^۲ و "سند ملی برنامه درسی تربیت معلم" و نیازهای تمامی گروه های دانش آموزان با نیازهای ویژه طراحی و تدوین شده است. از آنجا که در مبنای نظری سند تحول، نقش معلم در فرآیند تربیت "... کمک به بسط و توسعه ظرفیت های وجودی دانش آموزان، و کسب شایستگی های مورد نیاز با توجه به تفاوت های فردی برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه..."^۳ است، لذا مبنای کلی برنامه درسی کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش استثنایی، توسعه ظرفیت حرفه ای مربیان به منظور خلق فرصت های یادگیری با توجه به ویژگی های دانش آموزان با نیازهای ویژه است^۴، که در آن امکان بکارگیری تجربیات شخصی و آزادی عمل یادگیرنده برای دستیابی به دانش پایه، پرورش مهارت ها، باور ها و گرایش هایی که زمینه ساز عمل و تداوم عمل یادگیرنده در دستیابی به شایستگی های مورد انتظار در نظام آموزشی است، را فراهم می کند. در حالی که شرایطی بر برنامه درسی این رشته در تربیت معلم حاکم است که منطبق بر برنامه را در شرایط ویژه ای قرار داده است. این رشته از یک لحاظ رشته ای در حیطه آموزش ابتدایی است و هدف آن تربیت معلم ویژه کودکان استثنایی در دوره ابتدایی است. بر این مبنا به دروسی نیاز دارد که در پایان دوره آموزش، به تربیت آموزگار ابتدایی اقدام کند. در حالی که این آموزگار ابتدایی باید دارای توانایی دانشی و مهارتی، در تربیت گروه های مختلف استثنایی مانند، کم توان ذهنی، کم شنوایی، کم بینایی، اختلال یادگیری، دشواری های هیجانی- رفتاری، نارسایی جسمی حرکتی، در خود ماندگی و بیش فعالی - کمبود توجه باشد.

این برنامه با این مبنا مدعی است که برای تربیت آموزگار ابتدایی، به سطح دانش و مهارت مورد نیاز برای گروه های کم توان ذهنی، کم شنوایی و کم بینایی اقدام نموده است اما برای سایر گروه ها، انتقال دانش و مهارت به صورت ناکافی صورت می گیرد بنابراین تربیت آموزگار ابتدایی در سایر گروه ها- به غیر از سه گروه کم توان ذهنی، کم شنوایی و کم بینایی- با دوره های تکمیلی حین خدمت تکمیل می گردد.

بر این مبنا، محدودیت های اجرایی در جابدهی معلم تربیت شده در سطح مدارس استان و همچنین رعایت اصلاحات محدود و جزئی در برنامه درسی با حفظ عنوان رشته، مانع از برنامه ریزی درسی بر اساس گرایش های مختلف کودکان استثنایی شده بود و به این ترتیب فقط برنامه ریزی برای یک رشته با یک گرایش- کودکان استثنایی- میسر گردید.

علاوه بر این از آنجایی که نیاز به رویکردهای نوین در فراگیر سازی کودکان با نیازهای ویژه، در مدارس عادی، از مسائل اساسی و مبنایی مورد نیاز است در برنامه حاضر، درسی مجزا با عنوان فراگیر سازی طراحی شده است و نیز در محتوای سایر دروس نیز آموزش این مطلب گنجانده شده است.

تخصصی معلم را فراهم سازد) و اصل ۹-۳ (برنامه های درسی و تربیتی باید زمینه کسب شایستگی ها و مهارت های لازم برای استمرار و معنادار شدن یادگیری و پیوستگی تجارب یادگیری در زندگی را برای دانش آموزان تأمین کنند) برنامه درسی ملی، ص ۱۰ ۱۳۹۱

۲- هدف عملیاتی ۱۱ «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰:۳۸ ب)

۳- رهنامه نظام تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران، الگوی زیر نظام تربیت معلم و منابع انسانی ص ۱۰۶.

۴- رویکرد برنامه درسی ملی، نقش معلم، بند ۵ (معلم برای خلق فرصت های تربیتی و آموزشی مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی و تربیتی در سطح کلاس درس را بر عهده دارد)، ص ۱۲ همان.

اهداف/ شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی

انتظار می رود دانش آموخته رشته آموزش کودکان استثنایی بتواند:

۱. با شناخت ویژگی ها و تفاوت فردی دانش آموزان با نیازهای ویژه راههای برقراری ارتباط با این دانش آموزان را کسب می نماید و از طریق گسترش ارتباط این دانش آموزان با سایر افراد جامعه در راستای کسب تجربه و خروج آنها از انزوا راههای بهبود یادگیری را در آنها را افزایش می دهد.
۲. با پی بردن به اهمیت مداخلات بهنگام زمینه های لازم جهت شناسایی و آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه را فراهم می نماید تا شرایط پیوستن بیشتر این دانش آموزان به محیط آموزش عادی را فراهم نمایند.
۳. با کسب توانایی در زمینه روش های تدریس ویژه دانش آموزان با نیازهای ویژه در گروه های مختلف این گروه از دانش آموزان، راهبرد هایی را برای حل مسائل آموزشی که در فرایند تدریس با آن روبرو می شود، شناسایی کند و نتایج بکارگیری راهبرد ها را در بهبود یادگیری این دانش آموزان به همراه ملاک های روشن مورد ارزیابی قرار دهد.
۴. برنامه درسی موضوعات مختلف را بر اساس ویژگی ها و نیازهای دانش آموزان با نیازهای ویژه انطباق و تحلیل کرده، و بر اساس مفاهیم و مهارت های پایه آموزشی طرح برنامه درسی را با استفاده از ظرفیت رویکرد تلفیق فراگیر در سازمان دادن فرصت های یادگیری یکپارچه تهیه و اجرا نماید.
۵. با بکارگیری اصول و مبانی تربیت اسلامی، یافته ها، روش های علمی و بر اساس توانمندی و ویژگی های دانش آموزان با نیازهای ویژه راه حل های اثر بخشی را برای موقعیت های تربیتی در سطح کلاس درس /مدرسه شناسایی، و نتایج اجرای آن در بهبود عملکرد حرفه ای خود را مورد ارزیابی قرار دهد.
۶. با درک فرآیند رشد شناختی و توانایی های دانش آموزان با نیازهای ویژه بر اساس میزان توانمندی و درک محدودیت های آنها، بتواند ماهیت کسب تجربیات دست اول و تبدیل دانش غیر رسمی به دانش سازمان یافته از سوی دانش آموزان را تحلیل و فرصت های یادگیری را برای توسعه توانایی های شناختی آنان تدارک ببیند.
۷. از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خلق/غنی سازی فرصت ها آموزشی/ تربیتی و توسعه توانایی های حرفه ای استفاده نماید.
۸. از زبان هنر برای مطالعه و تحلیل موقعیت های تربیتی جهت پرورش ظرفیت هایی بر اساس ویژگی ها و میزان توانایی هر دانش آموز چون قوه تخیل، تصور، تفکر استعاره ای و شهودی در دانش آموزان و توانایی انعکاس احساسات و هیجانات کمک بگیرد.
۹. با شناخت و همکاری در تدوین و اجرای برنامه آموزش انفرادی (IEP) و توجه به توانمندی های و تفاوت های فردی هر دانش آموز موقعیت های مناسب جهت پرورش ظرفیت ها و استعدادها و ویژه این دانش آموزان را بوجود می آورد.

تعریف دوره

دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی، یکی از دوره های آموزش عالی وزات علوم، تحقیقات و فناوری است که هدف آن تربیت معلمانی است که واجد شایستگی های لازم جهت اشتغال به فعالیت های آموزشی، پرورشی در تمامی دوره ها و گروه های دانش آموزان با نیازی های ویژه باشند.

شرایط و ضوابط کلی پذیرش

-دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی/ دیپلم دوره دوم متوسطه
-قبولی در آزمون ورودی

طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی چهار سال می باشد و ارائه واحدها در هر نیم سال براساس آیین نامه آموزشی مربوطه خواهد بود. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزشی است. برای هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، برای هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت، برای هر واحد درسی کارگاهی ۴۸ ساعت و برای هر واحد کارورزی ۶۴ ساعت منظور شده است. همچنین ساعت درس کارنمای معلمی (پروژه) به تشخیص استاد راهنما خواهد بود.

واحد های درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته آموزش کودکان استثنایی ۱۵۰ واحد است. از این تعداد ۲۷ واحد دروس عمومی، ۱۹ واحد دروس تعلیم و تربیت اسلامی، ۱۸ واحد دروس تربیتی و ۸۸ واحد دروس تخصصی است.

جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع درس	تعداد واحد
عمومی	۸ واحد
	۱۶ واحد
	۳ واحد
تعلیم و تربیت اسلامی	
تربیتی	۱۸ واحد
تخصصی	۸۶ واحد
اختیاری	اضافه بر سقف واحد
جمع	۱۵۰ واحد

فصل دوم

جداول دروس

جدول ۲- دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
عمومی		زبان فارسی	۳*	۴۸	-				۴۸	
		زبان انگلیسی	۳	۴۸	-				۴۸	
		تربیت بدنی ۱	۱	-	۳۲				۳۲	
		تربیت بدنی ۲	۱	-	۳۲				۳۲	
جمع			۸	۹۶	۶۴				۱۶۰	

جدول ۳- دروس معارف اسلامی عمومی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	گرایش	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						توضیحات (تعداد ۱۴+۲ واحد الزامی)
					نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
عمومی		مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۲	-				۳۲	انتخاب دو درس به ارزش ۴ واحد
			اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲	-				۳۲	
			انسان در اسلام	۲	۳۲	-				۳۲	
			حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲	-				۳۲	
		اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲	-				۳۲	انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد
			اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲	-				۳۲	
			آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲	-				۳۲	

* در دانشگاه فرهنگیان این درس به صورت تفکیکی ۱+۲ ارائه می شود و یک واحد آن به درس «نگارش خلاق» اختصاص می یابد.

	۳۲				-	۳۲	۲	عرفان عملی اسلامی		
انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد	۳۲				-	۳۲	۲	انقلاب اسلامی ایران	انقلاب اسلامی	
	۳۲				-	۳۲	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران		
	۳۲				-	۳۲	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)		
انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	تاریخ و تمدن اسلامی	
	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ امامت		
انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد	۳۲				-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی قرآن	آشنایی با منابع اسلامی	
	۳۲				-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه		
الزامی	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران ^۵		
الزامی	۳۲				-	۳۲	۲	دانش خانواده و جمعیت ^۶		
	۲۵۶				-	۲۵۶	۱۴+۲	جمع		

^۵ - به استناد ابلاغیه شماره ۲/۷۰۷۳ مورخ ۱۳۸۶/۰۴/۰۳ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس جزو دروس اجباری گروه معارف اسلامی قرار دارد.

^۶ - به استناد ابلاغیه شماره ۲/۹۳۷۲۷ مورخ ۱۳۹۲/۰۶/۲۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مسئول تنظیم برنامه‌ها و اجرای این درس در سطح دانشگاه‌ها گروه معارف اسلامی است.

جدول ۴- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان رشته آموزش کودکان استثنایی

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۴۸				۳۲	۱۶	۲	سلامت / بهداشت و صیانت از محیط زیست		عمومی
	-				-		۱**	نگارش خلاق		
	۳۲				۳۲		۱	نگارش علمی		
	۸۰				۶۴	۱۶	۳	جمع		

جدول ۵- دروس تعلیم و تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۳۲					۳۲	۲	سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (ع) (باتوجه به مراحل و ساختهای تربیت)		تعلیم و تربیت اسلامی
	۴۸					۴۸	۳	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))		
	۴۸					۴۸	۳	فلسفه تربیت در ج.ا.ا.		
	۳۲					۳۲	۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا.		
	۳۲					۳۲	۲	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا.		
	۴۸					۴۸	۳	اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)		
	۳۲					۳۲	۲	تاریخ اندیشه و عمل تربیتی در اسلام و ایران		
	۳۲					۳۲	۲	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام		
	۳۰۴					۳۰۴	۱۹	جمع		

** این واحد در جمع واحد دروس محاسبه نمی‌شود، زیرا در جمع واحد دروس عمومی (جدول ۲) محاسبه شده است.

جدول ۶- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
تربیتی PK		روانشناسی تربیتی	۲	۳۲	-				۳۲	
		جامعه شناسی تربیتی	۲	۳۲	-				۳۲	
		نظریه های یادگیری و آموزش	۲	۳۲	-				۳۲	
		اصول و روش های تدریس	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		اصول و روش های راهنمایی و مشاوره	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		ارزشیابی از یادگیری	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		کاربرد هنر در آموزش	۱	-	۳۲				۳۲	
		کاربرد زبان در تربیت	۱	-	۳۲				۳۲	
		مدیریت آموزشگاهی	۲	۳۲	-				۳۲	
		آموزش و پرورش تطبیقی با تاکید بر دوره های تحصیلی	۲	۳۲	-				۳۲	
جمع			۱۸	۲۰۸	۱۶۰				۳۶۸	

جدول ۷- دروس تخصصی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
تخصصی PK		روان شناسی عمومی	۲	۳۲					۳۲	
		روان شناسی رشد کودکان با نیازهای ویژه	۳	۴۸					۴۸	روان شناسی عمومی
		آمار در روان شناسی و علوم تربیتی	۱		۳۲				۳۲	
		روش های تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی	۱		۳۲				۳۲	آمار در روان شناسی و علوم تربیتی
		روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱)	۲	۳۲					۳۲	
		روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱)	۲	۱۶	۳۲				۴۸	روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱)

								نیازهای ویژه (۲)	
	۴۸				۳۲	۱۶	۲	آموزش و پرورش کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه	
	۳۲					۳۲	۲	اصول و مبانی و راهبردها در آموزش تلفیقی/فراگیر	
	۳۲					۳۲	۲	راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی در اختلالات گفتار و زبان	
روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱) - روان شناسی رشد کودکان با نیازهای ویژه	۴۸					۴۸	۳	اختلالات یادگیری	
روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱)	۳۲					۳۲	۲	اختلالات رفتاری و روش های اصلاح رفتار	
روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۲) - اصول و مبانی آموزش انفرادی <i>IEP</i>	۴۸				۳۲	۱۶	۲	اصول و آموزش تربیت بدنی کودکان با نیازهای ویژه	
اصول و روشهای تدریس - اختلالات یادگیری - روان شناسی رشد کودکان با نیازهای ویژه - راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی در اختلالات گفتار و زبان	۴۸				۳۲	۱۶	۲	آموزش زبان فارسی کودکان با نیاز های ویژه (۱)	
آموزش زبان فارسی کودکان با نیاز های ویژه (۱)	۴۸				۳۲	۱۶	۲	آموزش زبان فارسی کودکان با نیاز های ویژه (۲)	
اصول و روشهای تدریس	۶۴				۳۲	۳۲	۳	آموزش ریاضی کودکان با نیاز	

								های ویژه	
آموزش علوم تجربی کودکان با نیاز های ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	اصول و روشهای تدریس	
آموزش دینی و قرآن کودکان با نیاز های ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	اصول و روشهای تدریس	
آموزش مطالعات اجتماعی کودکان با نیاز های ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	اصول و روشهای تدریس	
آموزش هنر کودکان با نیاز های ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	اصول و روشهای تدریس	
اصول و مبانی آموزش انفرادی IEP	۲	۱۶	۳۲				۴۸	روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱) - روان شناسی رشد کودکان با نیازهای ویژه	
راهنماها و روش ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه ذهنی (۱)	۲	۳۲					۳۲	آموزش زبان فارسی کودکان با نیاز های ویژه (۱) - اصول و مبانی آموزش انفرادی IEP	
راهنماها و روش ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه ذهنی (۲)	۲	۳۲					۳۲	راهنماها و روش ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه ذهنی (۱)	
راهنماها و روش ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه شنوایی (۱)	۲	۳۲					۳۲	آموزش زبان فارسی کودکان با نیاز های ویژه (۱) - اصول و مبانی آموزش انفرادی IEP	

		راهِبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه شنوایی (۲)	۲	۱۶	۳۲		راهِبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه شنوایی (۱)	۴۸	
		راهِبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه بینایی (۱)	۲	۳۲			آموزش زبان فارسی کودکان با نیازهای ویژه (۱) - اصول و مبانی آموزش انفرادی <i>IEP</i>	۳۲	
		راهِبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه بینایی (۲)	۲	۱۶	۳۲		راهِبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه بینایی (۱)	۴۸	
		زبان تخصصی	۲	۳۲				۳۲	
		جمع	۵۵	۷۵۲	۴۸۰			۱۱۵۲	
موضوعی - تربیتی		فلسفه معلمی در آموزش کودکان استثنایی	۱	۱۶			-	-	۱۶
		آزمون‌های روانی حوزة کودکان با نیازهای ویژه	۲	۳۲			-	-	۳۲
		راهِبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با اختلالات عاطفی-هیجانی (۱) با تأکید بر طیف اتیسم	۳	۳۲	۳۲		-	-	۶۴
		راهِبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با	۲	۳۲			-	-	۳۲

اختلالات رفتاری و روش های اصلاح رفتار								اختلالات عاطفی-هیجانی (۲) با تأکید بر ADHD	
	۳۲	-	-	-		۳۲	۲	راهبردها و روش ها در آموزش و توانبخشی کودکان معلول جسمی-حرکتی	
	۳۲		-	-		۳۲	۲	راهبردها و روش ها در آموزش و توانبخشی کودکان با معلولیت های چندگانه	
	۳۲	-	-	-		۳۲	۲	اصول توانبخشی	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته آموزش کودکان استثنایی ۱	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته آموزش کودکان استثنایی ۲	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته آموزش کودکان استثنایی ۳	
	۱۶	-	-	-	-	۱۶	۱	تجربه های خاص حرفه ای در رشته آموزش کودکان استثنایی	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	پژوهش و توسعه حرفه ای ۱: پژوهش روایی	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: اقدام پژوهی	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	پژوهش و توسعه	

حرفه‌ای ۳: درس پژوهی								
کارورزی ۱	۲		۱۲۸				۱۲۸	روان‌شناسی تربیتی، اصول و روش‌های تدریس و پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی
کارورزی ۲	۲		۱۲۸				۱۲۸	کارورزی ۱
کارورزی ۳	۲		۱۲۸				۱۲۸	کارورزی ۲
کارورزی ۴	۲		۱۲۸				۱۲۸	کارورزی ۳
کارنمای معلمی (پروژه)	۲							پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: کنش پژوهی - پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی
جمع	۳۱	۲۲۴	۳۲	۲۸۸	۵۱۲	-	۱۰۵۶	
جمع کل	۸۶	۹۷۶	۵۱۲	۲۸۸	۵۱۲	-	۲۲۷۲	

جدول ۹- دروس اختیاری دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
فکر و خلاقیت		آشنایی با فرهنگ و ارزش‌های دفاع مقدس ^۸	۲	۳۲						
		مهارت‌های زندگی دانشجویی ^۹	۲	۳۲						
		جمع	۴	۶۴						

۸- به استناد ابلاغیه شماره ۲۱/۴۱۹۰۳ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۴ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس به صورت اختیاری برای کلیه دوره‌های کاردانی و کارشناسی ارائه و برای رشته‌هایی که دروس اختیاری ندارند به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی ارائه شود.

۹- به استناد ابلاغیه شماره ۲/۵۲۵۳۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس به صورت اختیاری برای کلیه دوره‌های کاردانی و کارشناسی ارائه و برای رشته‌هایی که دروس اختیاری ندارند به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی ارائه شود.

